

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

1. Qualiter privilegium condatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

præterea nonnulla negotia hominum, tam in palatio, quam in pago, quæ scribi non queunt antequam invicem conferantur, & juxta propositiones vel responsiones eloquia eorum tunc scribantur & gesta. Ego verò hæc quæ apud majores meos,

juxta consuetudinem loci quo degimus, didici, vel ex sensu proprio cogitavi, ut potui coacervare in unum curavi, & capitula prænotavi, ut facilius quod voluerit à quærente inantea scripto reperiantur.

Incipiunt capitula scedula operis hujus.

1. **Q**ualiter privilegium condatur.
2. Concessio Regis de hoc privilegio.
3. Eminentia Regis.
4. Confirmatio de Regis eminentia.
5. Preceptum Regis de episcopatu.
6. Indiculus Regis ad metropolitanam Episcopum ut alio Episcopo benedicat.
7. Consensus civitum pro episcopatu.
8. Charta de ducatu, patriciatu, aut comitatu.
9. Indiculus ad alium Regem, cum legatio dirigitur, & verbis suggeritur commendatitiis.
10. Rescriptum ad Regem pro suo legatario.
11. Tractoria legatariorum vel minima faciendi ad istius instar.
12. Preceptum interdonationis.
13. Preceptum de lesuervo, per manum Regis.
14. Prologi tres de cessionibus regalibus.
15. Concessio ad loco sancto.
16. Confirmatio Regis ad loco sancto.
17. Iterum confirmatio pro secularibus viris.
18. De Regis antrusione.
19. Preceptum de clericatu.
20. De divisione ubi Regis accesserit Missus.
21. De causas alterius receptas.
22. Preceptum denariale.
23. Charta de causa suspensa.
24. Charta de mandeburde Regis & Principis.
25. Prologo de judicio Regis, cum de magna re duo causantur simul.
26. Indiculus commonitorius ad Episcopum.
27. Item indiculus ad Episcopam pro alium distringendam.
28. Charta audientiale.
29. Indiculus ad laico.
30. Commutatione cum Rege.
31. Confirmatione Regis de omni corpore facultatis.
32. Si quis contra voluntatem Regis egerit, securitas cui eum persequi iusserit.
33. Preceptum quorum ab hostibus vel alio modo fuerint instrumenta incensa.
34. Relatione pagensium ad Regem directa.
35. Confirmatio alia de omni corpore facultatis ad monasterio.
36. Ut causas auctorum adsumendi suorum aliqui licentiam habeant.
37. Iudicium evinditiale.
38. Charta paricla.
39. Ut pro nativitate Regis ingenui relaxentur.
40. Ut leudesamio promittantur Regi.

INCIPIUNT EXEMPLARIA DE DIVERSIS conditionibus qualiter regales chartas pagenses, cui hæc formola habere placuerit, & melius non valet, scribantur.

De privilegio.

I. **D**omino sancto & in Christo venerabili fratri illo Abbati, vel cunctæ congregationi monasterij illius in honore beatorum illorum ab illo in pago illo constructo, ille Episcopus. Compellit nos affectio caritatis vestræ, radio inflammante divino, illa pro vestro quieti providere quæ nobis maneant ad mercedem, & ea recto tramite inconvulso limite terminari quæ perennem deinceps propi-

tiante Domino obtineant firmitatem; quia non minor à Domino retributio speratur futura pro succidiis contemplante temporibus quàm ad præsens munera pauperibus offerente. Et ne nobis aliquis detrahendo æstimet in id nova decernere carmina, dum ab antiquitus juxta constitutionem Pontificum per regalem sanctionem monasteria sanctorum Lirinensis, Agaunenſis, Luxoviensis, vel modò innumerabilia per omne regnum Francorum sub libertatis privilegium videntur confi-

stere, sed pro reverentia sanctorum beatorumque omnium fratrum implendo iussa, custodiendo precepta, obedientiam pro-
palabo. Quid vero vos vel successores vestri sancto suadente Spiritu deinceps custodiat, immo sanctae illius Ecclesiae Episcopus debeat adimplere, huic paginae credidimus inferendum. hoc est. ut de vestra congregatione qui in vestro monasterio sancta debeant bajulare officia, quam Abbas cum omni congregatione poposcit, a nobis vel a successoribus nostris sacros percipiant gradus, nullum pro ipsorum honore premium percepturus. altare in ipso monasterio praedictus Episcopus benedicat, & sanctum christina annis singulis, si voluerint postulare, pro reverentia loci sine pretium concedat. & juxta dispensationem divinam, cum Abbas de ipso monasterio a Domino migraverit, quem unanimiter omnis congregatio illa monachorum ex semetipsis optima regula comperit & vitae meritis congruentem elegerint, similiter sine premium memoratae urbis Episcopus ipse promoveat Abbatem. Nullam penitus aliam potestatem ad ipso monasterio, neque in rebus, neque in ordinandis personis, neque in villabus ibidem jam conlatis aut deinceps regio munerere aut privatorum conlaturas, vel in reliqua substantia monasterij, nos successorisque nostri Episcopi, aut Archidiaconi, seu ceteri alij ordinatores, aut qualibet alia persona praedictae civitatis habere non praesumant, aut quodcumque de eodem monasterio, sicut de parrochiis aut ceteris monasteriis, muneris causa audeant sperare aut auferre; nec de hoc quod a Deum timentibus hominibus transmissum aut in altario offertum fuerit, aut sacris voluminibus, vel quibuscumque speciebus ad ornatum divini cultus pertinet, ad praesens conlata vel deinceps conlatura fuerint, auferre praesumant. Et nisi rogatus a congregatione illa vel ab Abbate, pro oratione lucranda, nulli nostrum liceat monasterij adire secreta aut finium ingredi septa. Et si ab eis illuc Pontifex postulatus, pro lucranda oratione vel eorum utilitate, accesserit, celebrato ac peracto divino mysterio, simplicem ac sobriam benedictionem perceptam, absque ullo requisito domum studeat habere regressum; ut quatenus monachi, qui solitarij nuncupantur, de perfecta quiete valeant duce Domino per tempora exultare, & sub sancta regula viventes, & beatorum patrum vitam

Tom. II.

sectantes, pro statu Ecclesiae & salute Regis vel patriae valeant plenius Dominum exorare. Et si aliquid ipsi monachi de eorum religione tepidi an secus egerint, secundum eorum regulam ab eorum Abbate, si praevalet, corrigantur. Sin autem, Pontifex de ipsa civitate coercere debeat: quia nihil de canonica auctoritate convellitur, quicquid domesticis fidei pro quietim tranquillitatis tribuitur. Si quis autem ex nobis, quod Deus avertat, calliditate commotus, aut cupiditate praeventus, ea quae sunt superius comprehensa temerario spiritu violare praesumpserit, a divina ultione prostratus, reatu anathematis subjaceat, & tribus annis a communione omnium fratrum se noverit alienum. & nihilominus hoc privilegium perpetim maneat incorruptum. Quam constitutionem nostram, ut firmis subsistat vigoribus, & nos & fratres nostri Domini Episcopi subscriptionibus manibus nostris decrevimus roborari. Actum ibi, sub die illo, anno illo.

Concessio Regis ad hoc privilegium.

II. Ille Rex viris apostolicis patribus nostris, necnon & inlustribus viris illi Comiti, vel omnibus agentibus praesentibus & futuris. Oportet enim clementiae principali ut inter ceterorum petitionibus sacerdotibus debeat benignum accommodari auditum, & quod pro timore divini nominis postulat, ponatur proculdubio ad effectum, ut fiat in mercedem conjunctio, dum pro quietem fervorum Dei congrua impertitur petitio: quia fides perfecta non dubitat ad altissimi gratiam pertinere quod secundum sacro eloquio praecipue a domesticis fidei devota mente impenditur, quia scriptum est: *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum.* Ergo dum & ille Episcopus, aut Abbas, aut inluster vir monasterium in honore sancti illius, in pago illo, aut super sua proprietate, aut super fisco, noscitur aedificasse, ubi ad praesens ille Abbas vel turba plurima monachorum adunata esse noscuntur, ad petitionem illius clementia nostra pro quiete ipsorum fervorum Dei praeproceptionem vigoris nostri placuit propalare, sub quo tranquillitatis ordine, Domino protegente, ipsi monachi juxta religionis normam perpetim valeant residere, elegimus ut & hac serie debeat plenius declarari: quia nihil de canonica institutione convellitur, quicquid ad domesticis fidei pro tranquillitatis pace con-

Math. 5.

A 2 ij